

Potepuh Tomaž Tom le cancre 6+

pedagoško gradivo

avtorici Irena Duša, Ivana Novak

kazalo

uvodna beseda.....	3
o filmu.....	3
filmografski podatki.....	3
krajša vsebina.....	4
daljša vsebina.....	4
o avtorju	6
pogovor z režiserjem.....	6

kritike	8
komična pravljica	9
izhodišča za pogovor o filmu	12
svet brez odraslih	12
svet drugačnih pravil.....	12
nenavadna vprašanja in logično sklepanje.....	12
(pre)živetje v gozdu	13
 dodatne dejavnosti.....	14

Kinodvor dovoljuje in spodbuja nadaljnjo uporabo gradiva v filmsko-vzgojne namene. Veseli bomo vaših odzivov, poročil o uporabi, konkretnih učnih priprav na film, predlogov in pripomb. Gradivo je oblikovano kot pomoč staršem ali strokovnim delavcem v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Za vse druge uporabe nam pošljite pisno prošnjo na kinobalon@kinodvor.org.

Kolofon | **Potepuh Tomaž** • Gradivo za učitelje in starše Kinobalon • Avtorici: *Krajša in daljša vsebina, Izhodišča za pogovor o filmu, Dodatne dejavnosti*: Irena Duša, *Komična pravljica*: Ivana Novak • Uredila: Živa Jurančič • Jezikovni pregled: Mojca Hudolin • Slikovno gradivo: FIVIA – Vojnik /arhiv Kinodvora • Izdal v elektronski obliki: Javni zavod Kinodvor, 2014

uvodna beseda

Potepuh Tomaž je komična pravljica o petletnikih, ki se nekega dne na sprehodu po gozdu izgubijo. Sredi gozda srečajo Potepuha Tomaža, ki se ponudi, da jih odpelje nazaj k staršem, v zameno pa mu morajo obljubiti, da bodo pozabili na vsa pravila, ki so se jih kadarkoli naučili. Pa vendar film ne govori o svetu brez pravil, kjer je vse mogoče. Pravila obstajajo, a niso nujno enaka tistim, ki jih pogosto, morda celo prepogosto, brez razmišljanja sprejemamo v našem vsakdanu. **Potepuh Tomaž** obrača stvari na glavo in tako preizprašuje naš samoumevni vsakdan ter nas spodbuja k drugačnemu razmišljanju in razmišljanju o drugačnem.

V pedagoškem gradivu boste našli več o komični pravljici in njenih značilnostih, izhodišča za pogovor ob ogledu filma in nekaj dodatnih dejavnosti: vse naj na podoben način kot **Potepuh Tomaž** spodbuja k ustvarjalnemu in igrivemu razmišljanju, ki se ne zadovolji z enim samim enoznačnim odgovorom na zastavljeno vprašanje.

o filmu

filmografski podatki

slovenski naslov **Potepuh Tomaž**

izvirni naslov **Tom le cancer**

država produkcije Francija

leto produkcije 2012

tehnični podatki DCP, barvni, celovečerni igrani film, 82 minut

jezik v francoščini s slovenskimi podnapisi in sinhronizacija v slovenščino v živo

režija Manuel Pradal

scenarij Manuel Pradal

montaža Isabelle Dedieu

fotografija Yorgos Arvanitis

glasba Carlo Crivelli

producent Manuel Pradal

igrajo Stéphanie Crayencour, Steve Le Roi, Sacha Bourdo, Mano Laval, Mathys Soboul, Nicolas Dangles, Pauline Lantheaume, Mila Delacour, Lilo Chauvel-Retail

distribucija Fivia

krajša vsebina

Včasih je težko določiti, kje se konča resničnost in začne pravljica, kar velja tudi za film **Potepuh Tomaž**. Nenehno prepletanje med otroškim videnjem sveta, stereotipiziranimi prepovedmi in vdorom pravljичnih bitij je filmski odgovor na neprebojni argument odraslih: »tako pač je«. V zgodbi **Potepuha Tomaža** se otroci izgubijo v gozdu in spajdašijo z najstniškim potepuhom, ki gnezdi na drevesu in v zameno za avtomehanična dela daje otroke za kosilo pol možu – pol volku. Eden od njih zbeži s cirkusom, drugi s seboj v čutari prenaša mačje lulanje. Sredi filma se pojavi izgubljena vzgojiteljica z izgubljenim spominom, ki po gozdu rine straniščno kabino na kolesih. Disko v osamljeni kamniti hiši nima osebja, ima pa reflektorje in glasbo. Volk pleše na kotalkah in se ujame v past, ko hoče požreti našminkanega debelušnega nageca, ki sredi gozda je sladkorno peno. Tomaž riše ljubezenska pisma na drevesne liste in vzgojiteljica sledi tančici do podrtega debla, kjer jo čaka ženin. Ker tako pač je!

daljša vsebina

Zgodba je postavljena v čas počitnic na francosko podeželje. Vzgojiteljica Zofija pelje četico otrok na sprehod k potoku v gozd. Pridruži se jim tudi osamljeni Mali Pavel, ki ne govori. Čas si krajšajo s prepevanjem in ugankami. Ko vzgojiteljica poje neznan gozdni sadež, izgubi zavest. Otroci se odpravijo po pomoč, a se na poti izgubijo. Po noči, prespani v divjini, pustijo Malega Pavla samega in se odpravijo naprej. Naletijo na Potepuha Tomaža, ki sam živi v gnezdu na drevesu. Ponudi jim, da jih bo odučil vsega, kar so jih naučili v šoli, in iz njih naredil prave potepuhe. Potem ko preveri, ali imajo dovolj umazana ušesa, jih uči jesti črve in smrkelj z medom. Čeprav se pretvarja, da mu gredo otroci na živce, jih skriva pred starši, ko ti z balonom preletavajo gozd in jih iščejo. Otroci se kmalu uprejo in zahtevajo, naj jih Tomaž odpelje domov. Tomaž pristane, ker pa je njegov avto pokvarjen, se morajo najprej odpraviti peš in kot slepi potniki z vlakom do votline, kjer živi mehanik – pol volk in pol človek. Ta se s Tomažem pogodi, da bo v zameno za popravilo dobil otroka, ki ga bo lahko pojedel. Na poti

nazaj do avtomobila se znoči in popotniki v zidanem praznem hlevu v jaslih najdejo Malega Pavla. Kmalu je odločeno, da bo on tisti, ki ga bo volk dobil za hrano. Ko prispejo nazaj, volk popravi avto, ker pa Tomaž omahuje pri predaji Malega Pavla, vzame ključke in lačen zaspi na jasi, čakajoč na kosilo. Tomaž otrokom razloži nastali položaj in skupaj se domislijo rešitve – zavlačevanja. Zjutraj Tomaž pelje Malega Pavla do obale, volku, ki straži avto s preostalimi otroki, pa eden od njih pobegne in odide s potujočim cirkusom, ki ravno pripelje mimo. Ko se Tomaž in Mali Pavel vrneta, vsi skupaj volka najprej odpeljejo na travnik, kjer naberejo zelišč, da bo Mali Pavel bolj aromatičen – oziroma arotmatičen, kot temu pravi Potepuh Tomaž. Nato se odpravijo še na lov za loncem, v katerem bi volk Malega Pavla lahko skuhal. Ob poti zagledajo stranišče na kolesih, a ko se ustavijo, ker otroke že močno tišči lulat, ugotovijo, da je zasedeno. Ko se odprejo vrata, ven pogleda vzgojiteljica Zofija, ki je očitno izgubila spomin in nikogar ne prepozna. Otroci ji povedo, da hoče volk pojesti Malega Pavla, in jo prosijo, naj jih zaščiti. Vzgojiteljica otroke povabi v svojo hišo, zbito iz lesenih desk, v kateri je vse obrnjeno na glavo. V njej se spi na mlinskem kolesu, namesto stolov s stropa visijo gugalnice, miza je narobe obrnjen dežnik in rože se zalivajo skozi kuhinjsko cedilo. Kljub temu se imajo vzgojiteljica in otroci lepo, sploh ko si jo ti privoščijo in jo nalašč učijo stvari početi drugače. Ko se odpravijo k morju na kopanje, jih Tomaž in volk opazujeta. Volk se zaljubi v vzgojiteljico in priseže, da ne bo pojedel Malega Pavla, če se bo lahko poročil z njo. Volk Tomažu narekuje ljubezensko pismo, a namesto da bi ga napisal, ga Tomaž kar nariše na velik drevesni list z izgovorom, da je vzgojiteljica tako ali tako pozabila brati. Ko ji ga kot sel odnese, ji pove, da se volk v zameno za poroko odpoveduje Malemu Pavlu. Zvečer, ko da vzgojiteljica otroke spat, gre z volkom in Tomažem v disko v kamnito zapuščeno hišo sredi ničesar, kjer plešejo in se zabavajo do jutra. Po koncu zabave Tomaž in Zofija utrujenega volka naložita v prtljažnik in se odpeljeta nazaj k otrokom. Vzgojiteljica v avtomobilskem predalu za rokavice najde poročno obleko in otrokom razloži, da se bo poročila. Čeprav otroci dvomijo o pravilnosti njene odločitve, ima odgovor na vsako vprašanje. Vsekakor se ne bi nikoli poročila s Tomažem, pravi, ker je zamenjal Malega Pavla za avto. Ko se volk v prtljažniku zbudi, je ovit v kokon iz bele tančice. Skotali se iz prtljažnika v gozd in nenadoma v rokah drži šopek cvetočih drevesnih vej. Zofija ga najde tako, da sledi tančici, in par se očitno zaljubi. Prekine ju Tomaž, ki volka odpelje pod pretvezo, da mu mora pokazati nekaj nujnega. Sredi gozda debeluh iz cirkusa je sladkorno peno. Čeprav volk zdaj, ko se bo poročil, ne namerava jesti ljudi, ga premami skušnjava. Medtem ko se bliža plenu, ga cirkusanti ujamejo v mrežo, vklenejo in odpeljejo. Tomaž se vrne k vzgojiteljici in otrokom ter jim pove, da se je volka

znebil. Otroci ugotovijo, da je pogrešan tudi Mali Pavel, za kar nemudoma obtožijo Tomaža. Mali Pavel medtem opazuje volka, ki ga cirkusanti hudo mučijo. Ko zaspijo, ga reši in skupaj se vrneta k ostalim. Sledi poroka v zapuščeni cerkvi, kjer otroci nastopajo v vlogi duhovnikov. Takoj po poroki se vzgojiteljici Zofiji vrne spomin. Ko ugotovi, da se je poročila z volkom, se prestraši in zbeži. Skupaj z otroki in Tomažem pobegne z avtom. Volk jih lovi, v močvirju pa pade in obleži. Pri tem se zgodi nekaj nenavadnega: volk zapusti človeka in odide v gozd. Otroci, Tomaž in vzgojiteljica se veseli odpeljejo. Prej volk, zdaj človek pa ostane sam, a srečen.

o avtorju

Rojen leta 1968 v Montpellieru. Najprej je v rojstnem mestu študiral znanost in literaturo, nato pa na pariški filmski akademiji Fémis diplomiral iz režije. Med študijem je delal kot asistent režije pri Agnès Varda. Njegov diplomski film **Canti** je bil sprejet na filmski festival v Cannesu, **Marie Baie des Anges** pa mu je prinesel preboj na mednarodno filmsko prizorišče.

pogovor z režiserjem

Pogovor z Manuelom Pradalom je opravila Catherine Mac-Gilvray.

Kako se je rodil Potepuh Tomaž?

Spomladi leta 2011 sem vodil otroško filmsko delavnico o Chaplinovem filmu **Otrok** po šolah v Saint-Montanu, Viviersu in Bourg-Saint-Andéolu v južnofrancoskem okrožju Ardèche.

Z otroki, ki so bili stari od 4 do 6 let, smo izvajali improvizacijske vaje in igre. Ker je veliko otrok izkazalo umetniško nadarjenost, sem želel to pustolovščino nadaljevati pod okriljem združenja »Lanterna Magica« skupaj s petnajstimi otroki, ki bi jih spremljali starši.

Slike, ki so jih ustvarili v tej delavnici, so bile izredno bogate in raznolike. Jeseni 2011 je naša pustolovščina po zaslugi izjemne montažerke (Isabelle Dedieu, montaža pri filmu **Tereza**, zlata palma za **Vdor barbarov**, oskar za tujejezični film) pridobila novo, bolj filmsko razsežnost.

Leta 2012 smo delo nadaljevali brez otrok. V pripoved smo želeli vnesti več povezanosti in prehajanja, s tem pa smo ustvarili večjo koherentnost in berljivost. Pri ustvarjanju filma je sodelovalo več ljudi, ki za svoje delo niso prejeli nobenega plačila.

Na kakšen način ste izbrali te čudovite otroke?

Izbral sem jih na podlagi njihovega odzivanja ter njihove občutljivosti in všečnosti. Pa tudi glede na razpoložljivost njihovih staršev, ki so nas vsak dan spremljali v delavnici. Prizore smo sproti improvizirali, sporazumevanje v skupini je bilo naravnost navdušujoče. Z nami so sodelovali veliki strokovnjaki s področja filma, denimo Yorgos Arvanitis, eden najpomembnejših direktorjev fotografije na svetu, znani in manj znani igralci, študentje in prebivalci Saint-Montana.

Nekaj besed o zgodbi.

Vzgojiteljica odpelje otroke k reki, kjer se onesvesti. Otroci se izgubijo v stoletnem hrastovem gozdu, v katerem srečajo štirinajstletnega ubežnika, Potepuha Tomaža. Ta jim pove, da jih bo odpeljal k staršem, toda le, če bodo pozabili vse, kar so se dotlej naučili v šoli. Sledi nekakšna šola v naravi, ki jo vodi Potepuh Tomaž, otroci pa v njej skozi poezijo in zabavo obnovijo svoje znanje ter v sanjskem dekorju na novo osmislijo šolo.

Podobe so čudovite, glasba prav tako.

Z velikim italijanskim skladateljem Carlom Crivellijem sem posnel že pet filmov. Nad delom v delavnici in otroki je bil navdušen, zato se nam je pridružil. Našo pustolovščino je oplemenitil s svojim simfoničnim orkestrom Citta Aperta in 70 glasbeniki, ki jih je sam plačal. To je bilo čudovito darilo, film je po njegovi zaslugi postal nekakšna opera kratkohlačnikov.

Tokrat ste prvič snemali v svojem rojstnem okrožju Ardèche.

Ja, s kamero rad potujem po svetu, a ker imam sam dva majhna otroka, sem začutil željo, da bi ta film posnel v slikoviti rojstni vasi Saint-Montan, v katero so vsi ti otroci vnesli še več sonca.

Pozdraviti pa moram tudi podporo občine Saint-Montan in njenega župana Alaina Carrara ter Združenja otrok in prijateljev Saint-Montana, ki mu predseduje Marcel Armand. Brez njihove logistične pomoči ne bi mogli zbrati toliko ljudi okoli te edinstvene kulturne iniciative.

Uspeh Potepuha Tomaža na festivalih napoveduje dober obisk v kinodvoranah.

Presenetilo nas je, s kakšnim navdušenjem so ga sprejeli filmski strokovnjaki. Vsi svetovni festivali ga želijo prikazati. Distributerji prav tako. Trenutno urejamo pravno-formalni status našega združenja za skorajšnjo premiero filma.

kritike

»Film **Potepuh Tomaž** je bukoličen, norčav, nenavaden in ima velik potencial. /.../ Predvsem navdušuje pristna igra otrok.«

- *Senscritique*

komična pravljica

Ivana Novak

Potepuh Tomaž ne sodi v žanr običajne, tradicionalne, vsem dobro znane klasične pravljice, za katero je v prvi vrsti značilno, da postavi ločnico med resničnim in neresničnim svetom. V slednjem obstajajo čarovnije, nadnaravna bitja in magično oživiljene stvari; mogoče je predvsem tisto, čemur naš resnični svet s svojo razumsko logiko oporeka. Obenem pa je glavna poteza klasične pravljice, da ponuja nedostopne ideale, beg vanje. Pri tem resnični svet in njegovo razumsko logiko pusti nedotaknjena. Tako na eni strani dobimo običajni, resnični svet razuma in na drugi strani vznemirljivi svet magije, pri čemer ta dva svetova nikdar ne sovpadeta, med njima ni točke srečanja.

Potepuh Tomaž za razliko od klasične pravljice predstavlja njeno malce bolj realistično sorodno zvrst. Ta sorodnica, ki ji je mogoče nadeti ime »komična pravljica«, ne pričara tistega, kar bi si želeli, da obstaja, temveč se poigrava z obstoječim. Znotraj resničnega sveta »čara« predvsem z resničnimi stvarmi: z jezikom in predmeti, ki zares obstajajo. Natančneje, čarobna poteza komične pravljice zadeva preobračanje običajne logike, njen rezultat so nesmisli. Na ravni jezika gre za neobičajne pomene; na ravni predmetnega sveta pa predmeti, ki v običajnem svetu služijo točno določeni funkciji, skozi inovativno rabo dobijo čisto drugačno, presenetljivo vlogo (dežnik postane miza, ogledalu se reče stranišče in na cesti lahko srečaš noje z žarometi). Lahko bi rekli, da ta zvrst komične pravljice v resnični svet vnese nekaj, česar ta svet prej ni imel ali pa se ni zavedal, da ima.

Ena glavnih vsebinskih razlik *Potepuha Tomaža* v primerjavi s klasičnimi pravljicami je ideja, da za čarovnijo ni treba zbežati v svet iluzije, temveč je moč čarati prav s stvarmi, ki so nam na voljo: s človeškim, ne magičnim svetom, s človeškimi, ne magičnimi predmeti. Komična pravljica tako ne posega v nečloveški ali nadčloveški svet, temveč občuduje prav območje človeškega (celo ušesno maslo in smrklje!). Lahko bi še dodali, da občuduje potezo, s katero človek izumlja svoj svet, kot neko čarovnijo.

Drugi pomemben element klasične pravljice so tudi nasprotja, ki so jih poleg pravljic še posebej utrjevali tradicionalni miti in legende. Gre za nasprotja med dobrim in zlim, grdim in lepim, napačnim in pravilnim, smislom in nesmisлом. Potepuh Tomaž preseže ta nasprotja in oživi t. i. »gršo« dvojnico klasične pravljice – komično pravljico, v kateri se grdo preobrača v

lepo, nesmisel v smisel, zlo v dobro. In še: napačno logiko (torej to, ki oblikuje nesmisle in absurde) predstavi kot eno možnih logik.

Ta tradicija je precej redkejša, lahko bi dejali, da je zato toliko bolj dragocena. Vanjo sodi nekaj otroških in mladinskih pripovedi, ki so se vedno poigravale z jezikom, z napačno (ali drugačno) logiko, preobračale ustaljene pomene, se zoperstavljale avtoriteti odraslega sveta in spodbujale neodvisnost. Zgodbe razbojniških otrok, svojeglavih potepuhov in zvedavih deklet (npr. Pike Nogavičke *Astrid Lindgren*) so bile namenjene spodbujanju samostojnega razmišljanja, neodvisnega delovanja in s tem sprejemanja odgovornosti. V današnji knjižni in filmski proizvodnji je presenetljivo težko najti takšne pravljice. **Potepuh Tomaž** spominja predvsem na te vzgojne klasike, ki pa so vzgojne na neobičajen, neklasičen način. Na prvi pogled je morda paradoks, da vzgajajo s tem, ko v otroško domišljijo naselijo inovativne, občasno nesmiselne in absurdne, uporniške ter zvedave rabe jezika in reči. A je treba pri tem prepoznati, da s to neobičajno taktiko ne poskušajo ustvariti sveta brez pravil in prepovedi, v katerem je vse dovoljeno. Ideja teh pravljic je ravno nasprotno – upirajo se zapovedi ene same logike, ki pravi, da je mogoče bivati, misliti in govoriti le na en pravilen način.

Pričujoča filmska zgodba se torej zoperstavlja vsemu, kar naj bi bilo samoumevno normalno, edino pravilno in sprejemljivo. Še bolj pa se zoperstavlja temu, da bi vse ostalo, kar ne sodi v strogo začrtani okvir norme, izvrgli kot nezaslišano, čudaško, grdo in napačno. Film tako ne vzgaja objestnosti. Ravno nasprotno! Spodbuja nas k sprejemanju drugačnosti: od drugačnega mišljenja in logike do drugačnega na splošno. V filmu je namreč ta drugi svet, v katerem se izgubijo otroci, svet bitij in logike, ki so bili izvrženi: čudna »skupnost« potepuha, nomadskih cirkusantov in volka, ki je napol človek.

Najpomembnejša plat te filmske pravljice je torej, da spodbuja prevpraševanje samoumevnega. To vlogo prevzame predvsem vzgojiteljica, ki izgubi spomin. Po izgubi spomina se začne spraševati o stvareh, ki se nam sicer zdijo povsem jasne in samoumevne. Izguba spomina jo poživi in razvedri. Postavlja začne na videz nepomembna vprašanja, ki pa jih predstavi, kot da so najpomembnejša na svetu. Recimo: »Kako lahko konji spijo stoje?« Čeprav vprašanje, kako konji spijo stoje, z vidika norme ne naslavlja zares pomembnih stvari, po drugi plati uteleša strast do razmišljanja samega.

Tu ponovno naletimo na občutno razliko med klasično in humoristično pravljico. Medtem ko prva na videz učinkuje »lepše«, ker prikazuje vznemirljiva nadnaravna bitja in nemogoče čarovnije, je za drugo bolj značilno, da neko vrsto magije razvija s sredstvi čudenja, sklepanja,

spraševanja. Film morda služi predvsem temu, da spodbuja nezaslišane misli in radovednost. Tu je soroden zvrsti komedije, torej bolj »odrasle«, vsebinsko in dramaturško razdelane verzije komične pravljice. Komedija sprevača na videz stabilne norme, jih bodisi karikira, parodira ali jih smeši in ponižuje. **Potepuh Tomaž** ne gre tako daleč v tem, da bi normo ovrgel (kar morajo početi komedije); film namreč že na samem začetku vzpostavi boljšo normo: kako se ne bati drugačnega in tujega, drugačnega mišljenja in tujega sveta. Pred ogledom filma je morda najpomembnejše vedeti, da glavni junaki filma, otroci, tuje in drugačno sprejmejo, kot da ne bi šlo za tuje in drugačno.

izhodišča za pogovor o filmu

svet brez odraslih

Ko Potepuh Tomaž spozna otroke, jim razloži, da ima v življenju srečo: je sirota in zato svoboden kot veter. Otrokom se to zdi zanimivo, a vseeno malce dvomijo, saj tam, kjer ni prepovedi, ni staršev, in kjer ni staršev, tudi objemov ni. Otroški svet je poln odraslih prepovedi, nekaterih bolj, drugih manj utemeljenih. Nekatere se rodijo iz skrbi in ljubezni, druge iz prikladnosti in praktičnosti. Starše imamo, da nam »težijo« in da nas imajo radi.

Otroke povprašajmo, kakšen bi bil svet brez odraslih. Pustimo jim proste roke pri odgovorih. Lahko izbrišemo vsa pravila (čisto vsa!) in otroke postavimo v vlogo odločevalcev. Naj sami postavijo pravila, ki bodo urejala njihov svet. Pustimo, da se pogajajo med sabo. Katere so tiste stvari, ki so zanje najpomembnejše? Kaj jih najbolj moti, kaj najprej prepovejo? Česa si najbolj želijo, kaj je v njihovem svetu na prvem mestu?

svet drugačnih pravil

Ko vzgojiteljica Zofija izgubi spomin, začne svet odkrivati na novo. Mlinska kolesa postanejo ležišče, narobe obrnjen dežnik služi za mizo, pri mizi se sedi na gugalnicah, je pa se z rokami.

Skupaj z otroki razmislimo, kakšna pravila obnašanja veljajo pri nas v razredu, kakšna doma in kakšna v drugih okoljih (knjižnica, restavracija, železniška postaja, gledališče, igrišče ...)? Kdaj in kje lahko spimo? Kdaj in na čem se lahko gugamo? Kdaj, kje in kako lahko jemo? Raziščimo, kako vsakdanje stvari, kot so spanje, prehranjevanje, igranje, počnejo v drugih kulturah. So pravila obnašanja enaka? Morajo stvari res biti takšne, kot so? Zakaj da in zakaj ne?

nenavadna vprašanja in logično sklepanje

Ko o nečem nimamo nobenih podatkov, nam ostane logično sklepanje. Tako vzgojiteljica Zofija sklepa, da je dežnik namenjen spravljanju hrane, ker v resnici ne pade ven, če ga obesimo pod strop. Postavlja si tudi povsem logična vprašanja, ki v vsakdanjem življenju ne najdejo prostora. Na primer: zakaj imajo pirati papige, kako lahko konji spijo stoje in ali se lahko smejiš, če žgečkaš samega sebe?

Otroke spodbudimo, naj poiščejo svoje odgovore na vprašanja vzgojiteljice Zofije. Postavimo naj tudi svoja podobno nenavadna vprašanja. Na vsa najprej skupaj naštejmo možne odgovore (tudi trapaste!), nato pa še najbolj logično razlago. Uporabimo šolsko knjižnico in spletne vire ter otroke napotimo k samostojnemu učenju, iskanju in razlagi informacij.

(pre)živetje v gozdu

Ko se otroci v filmu izgubijo, se odločijo, da bodo prenočili. Naslednji dan bodo pogledali, kje se dviga dim iz kakšnega dimnika, da bodo vedeli, v katero smer morajo iti.

Z otroki se pogovarjamo, katere načine iskanja prave poti poznajo. Če so v razredu tudi taborniki ali skavti, naj sošolcem razložijo in pokažejo, katerih veščin za preživetje v gozdu so se naučili. Katere so osnovne stvari, ki jih potrebujemo, če bi hoteli živeti v gozdu? Čemu vse bi se morali odpovedati? Otroke prosimo, naj gredo v mislih čez svoj dan in na list papirja napišejo vse, česar v gozdu ne bi bilo: od risank in tabličnih računalnikov do luči, hladilnika in tuširanja. V skupini poiščimo predloge, na kakšen način bi se lahko zabavali, če bi se nenadoma znašli v hišici sredi gozda brez vseh stvari, s katerimi si navadno krajšamo čas.

dodatne dejavnosti

V knjižnici poiščimo knjigo *Pika Nogavička* pisateljice Astrid Lindgren. Oglejmo si tudi njeno filmsko različico. Primerjajmo Piko in njene dogodivščine z dogodivščinami otrok v filmu **Potepuh Tomaž**. Poznajo otroci še kakšnega podobnega knjižnega ali filmskega junaka?

Pomembna in nenavadna vprašanja z včasih še bolj nenavadnimi odgovori najdemo v knjižni zbirki Filozofkoti. *Kaj pomeni biti jaz?*, *Kaj pomeni vedeti?* in *Kaj pomeni živeti skupaj?* so naslovi treh knjig in hkrati vprašanja, na katera ni mogoče enoznačno odgovoriti z enostavnimi odgovori. Enako kot v filmu **Potepuh Tomaž** se tudi v omenjeni knjižni zbirki njena avtorja Oscar Brenifer in Pascal Lemaitre poigravata z idejami in razmišljanjem onkraj navideznih resnic in tako spodbujata k ustvarjalnemu ter igrivemu razmišljanju.

Tudi veliko pesmi govori o svetu, kjer so stvari drugačne oziroma narobe. Poiščimo pesniško zbirko Tomaža Šalamuna *Narobe svet je tudi svet*, različne pesniške premetanke Andreja Rozmana Roze ali poslušajmo *Moj narobe svet* Frana Milčinskega – Ježka.

Otroci v filmu **Potepuh Tomaž** vzgojiteljico nalašč učijo napačnih stvari. Tako ji na primer povedo, da ogledalo ni ogledalo, ampak stranišče, in jo učijo jesti z rokami. Za ta izziv pripravimo nekaj predmetov, na primer metlo, triangel, pručko, plastenko, cedilo, voziček ... Otroke razdelimo v skupine, vsaki skupini damo enega od predmetov in pet minut časa, da se poskušajo spomniti čim širše možne uporabe predmetov, po tem času pa prikažejo njihovo uporabo ostalim.